

با ملکوتیان خاک نشین
پنجره ای رو به ایثار و مقاومت
با محوریت سردار شهید قاسم سلیمانی

سعیده میرحق جو لنگرودی

عضو هیات علمی، مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری و

پایگاه استنادی علوم جهان اسلام؛ mirhaghjoo@isc.gov.ir

آدرس: شیراز، بلوار جمهوری اسلامی، خیابان جام جم، مرکز
منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری و پایگاه استنادی علوم
جهان اسلام. تلفن 07136468422- همراه 09178336875

چکیده

امروزه یکی از نمادهای بارز دین اسلام و جوامع اسلامی فرهنگ پایداری و مقاومت است گاه در طول تاریخ مسلمانان بر اساس آن در جبهه مقابل باطل همواره به پیروزی‌هایی دست یافته‌اند. بی تردید فرهنگ مقاومت در میان جوامع اسلامی با تاثیر پذیری از آموزه‌های قرآن کریم و توصیه‌های آن به ایثار و مقاومت و پایداری شکل گرفته است. حاج قاسم سلیمانی، دلیر مرد ایرانی، که خارج از این مرز و بوم پیشه خود را نگهبانی از خاک مقدس این وطن برگزیده بود. میهن پرستی در وجود سردار قاسم سلیمانی، مردی که نمونه‌ی بارز آزادی و شجاعت بود، موج میزد. شهادت بی گمان تنها چیزی است که می‌توانست پاداشی برای تلاش‌های بی وقفه و خستگی ناپذیر این شهید والا مقام باشد. پژوهش حاضر نگاهی است به ایثار و مقاومت در شخصیت والامقام شهید سلیمانی.

کلیدواژه: ادبیات مقاومت، پایداری، شهید، ایثار، قهرمان، سردار قاسم سلیمانی

مقدمه:

ادبیات، آینه اندیشه‌ها، عاطفه‌ها، خواسته‌ها، گرایش‌ها و آرمان‌های يك ملت است و نمایانگر خوی‌ها، بدی‌ها؛ شایسته‌ها و ناشایسته‌های يك جامعه . تاریخ زمانی ماناگار می شود ك در ادبیات متجلی گردد و هنر از روح ادبی خود در آن بدمد. ادبیات پایداری در جهان ریشه در گذشته‌های دور دارد. و تاریخچه آن در حقیقت همان تاریخچه ادبیات جهان است. زیرا شاعران و نویسندگان متعهد از همان آغاز در کنار مردم مبارز و عدالت جو بودند و در طول زمان با سرود چکامه‌ها و نوشتن چامه‌ها و خطابه‌ها، ضمن تشویق مردم به پایداری، دلیری‌ها و از خود گذشتگی‌های مبارزان راه حق و حقیقت را در آثار خود جاودانه کردند. (مجله نامه جامعه، 1391)

مقاومت یا پایداری یکی از واقعیتهای مهم زندگی بشري، و محصول همدلی میهنی یا قومی در برابر گونه‌های از تجاوز طبیعت بشري، و مبارزه و مقابله با نیروی خارجی که هدفش وادار کردن حریفه اجرای خواسته‌های طرف مقابل است. از طرف دیگر میتوان گفت: ادبیات پایداری به آن مفهومی که امروزه بیشتر مورد نظر دانشمندان علوم اجتماعی و ادبی قرار دارد، همان مفهوم سیاسی و اجتماعی مردم، بر ضد ظلم و بیدادگری است، که در ادبیات فلسطین سرآغاز آن را از دورهی حملهی یهودیان به این سرزمین دانسته‌اند. (رستمی، 1393: 255) و این ادبیات پایداری صدای مقاومتی است که هرگز خاموش نمیشود و پایان نمیابد.

اگرچه جنگ یک پدیده نامطبوع و غیرقابل قبول در فرهنگ عمومی جوامع بشری است و همه مذاهب و مکاتب نسبت به پدیده جنگ بدبین هستند اما هر آیینی مواجهه با پدیده جنگ را در شرایطی خاص نه تنها نا-محمتم بلکه گاهی ضروری و واجب می‌داند. در جوامع اسلامی و دینی اگر پدیده‌ای با متن باورهای مقدس و اعتقادی متصل شود محصول آن

ظهور معادله ساده «حق و باطل» و «خیر و شر» است و طبیعی است که یقین و باور قلبی کارآمدتر از تمام ایده‌های عقلی و محاسبات نظامی است، همچنان که واقعه عظیم عاشورا از نظرگاه شیعیان از مصادیق بارز این باور قلبی و اعتقادی است. این که باورهای دینی رکن اساسی فرهنگ است، تردیدناپذیر است اما پاره‌ای از حوادث و اتفاقات تاریخی، اقتصادی و نظامی و اوضاع اجتماعی در جهت‌دهی فرهنگی جوامع نادیده گرفته می‌شود.

مفهوم مقاومت و پایداری، مفهومی عام در فرهنگ ملت‌هاست و این مفهوم کاملاً ارزشمند محسوب می‌گردد. زیرا مقاومت نوعی واکنش در برابر تهاجم است و به همان دلیلی که انسان، ناخواسته در مواجهه با خطر دست‌هایش را حایل بدن می‌کند، حس مقاومت و پایداری در برابر مهاجم هم امری ذاتی و برخاسته از فطرت انسان‌هاست. یکی دیگر از زمینه‌های طرح تفکر در ادب مقاومت و پایداری، انسان و اهداف صلح‌جویانه و آزادی‌خواهانه اوست. روشن است تهاجم و اشغال سرزمین، همراه با سلب حق حیات و آزادی اهل آن سرزمین است و بنابراین تلاش برای تحقق بیشتر کسب آزادی از مفاهیم برجسته شعر مقاومت در توجیه حقانیت دفاع است.

«با روپرسو اک» شاعر ارمنی می‌سراید:

«در ما آن توان هست/ که نیالایم شرافتمان را/ و تبلور بخشیم وجدان‌مان را/ چون نمک/ زیرا ما/ بی سری را دوست داریم/ تا سر تعظیم فرود آریم». (سید علی صالحی: 1377، ص 96).

این عبارت شاعر ارمنی به نوعی ترجمان کلام حسین بن علی (ع) است که فرمودند: مرگ با عزت از زندگی ننگین بهتر است.

«ویلفرد اوون» شاعر انگلیسی هدف کشتار و جنگ‌ها و مقاومت ملت‌ها را رهایی انسان می‌داند: «بشریتی بر باد رفته/ کشتاری بی‌رحمانه/ و انبوهی از مردگان/ به خاطر رهایی انسان» (ویلفرد اوون، ترجمه رشید کرباسی، 1375، صفحه 18).

«میگ جنی» شاعر آلبانیایی می‌گوید: «ما فرزندان این عصر جدید/ باید با اتکای به بزرگ‌تران خویش/ دست برداریم/ با مشتهای گره کرده به مبارزه برخیزیم/ و زندگی نوینی را بر پایه آزادی بنا سازیم» (سیدعلی صالحی، 1377، صفحه 96).

از بزرگ مرد سرزمینمان که سخن گویم؛ منش و شخصیت حاج قاسم سلیمانی را می‌توان در وصیتی که ایشان درباره ثبت تنها کلمه «سرباز» بر سنگ مزارشان داشته‌اند، دید؛ کسی که در چشم بزرگترین نظامیان دنیا، یک ژنرال کارکشته است، می‌آید و چنین وصیتی می‌کند. این یعنی او یک انسان کامل بود. او تمام کارش را بر اساس اعتقادی که به وطن و اسلام داشت، انجام می‌داد و همین امر و نگاه، او را از دیگر مردم دنیا، فرماندهان جنگی و بسیاری از ایرانی‌ها متمایز می‌کرد. او در همه کارهایش بر دو امر متکی بود و توجه می‌کرد: وطن و اسلام. او برای این دو امر، ارزش فراوانی قائل بود و در نهایت نیز جانش را بر سر همین عشق داد. (بازیابی شده در 21 بهمن 98 <http://www.shabestan.ir/detail/News/880061>) پژوهش حاضر با الگوبرداری از شخصیت سردار درصدد است عشق به وطن در ادبیات مقاومت را تبیین سازد.

سوالات پژوهش

سؤالاتی که این پژوهش در جهت پاسخ به آنها به رشته تحریر درآمده است: 1 چه عواملی شکل گیری محور ایثار و مقاومت را لازم میسازد؟ 2. آیا میتوان سردار را قهرمان نامید؟

پیشینه پژوهش

در مورد ادبیات مقاومتی و عشق به وطن و ایثار و مقاومت، مقالات عدیده‌ای به رشته تحریر درآمده است، بررسی و تحلیل عشق به وطن در شعر شاعران و آثار نویسندگان موضوعی است که در ادبیات ما چشمگیر است. از جمله: مقاله وطن دوستی در سرودهای اخوان ثالث و ایلیا ابوماضی در سال 1390 از بهجت السادات حجازی و فائزه رحیمی در نشریه ادبیات تطبیقی کرمان، و مقاله بررسی بازتاب عشق به وطن در شعر بهار و ابراهیم طوقان 1390 از علی سلیمی و پیمان صالحی در نشریه مطالعات ادبیات تطبیقی، مقاله جلوه‌های مقاومت و پایداری در اشعار طاهره صفارزاده در سال 1393 از فاطمه مدرسی و زهرا خجسته که در نشریه ادبیات پایداری به رشته تحریر درآمده است، اما الگویذیری از روش و منش سردار قاسم سلیمانی و عشق به وطن در قالب ادبیات مقاومت موضوعی است بکر، که در این پژوهش به آن توجه خواهد شد.

روش پژوهش: پژوهش پیش رو با رهیافتی توصیفی - تحلیلی و تطبیقی و به روش کتابخانه‌ای و اسنادی فراهم آمده است؛ بدین ترتیب که ابتدا منابع درباره وطن دوستی بررسی میشود و در ادامه با این رویکرد، عشق به سرزمین در سردار دلها تحلیل و واکاوی میشود.

زندگی‌نامه و فعالیت‌های سردار قاسم سلیمانی در دوران جنگ تحمیلی

قاسم سلیمانی، در اسفند ۱۳۳۵ خورشیدی در یکی از شهرستان های استان کرمان به نام رابتر چشم به جهان گشود. قاسم دوران کودکی و نوجوانی خود را در کنار پدر به کار بنایی گذراند و در سالهای جوانی در سازمان آب کرمان پیمانکار یکی از بخش های آن شد. او پس از پیروزی انقلاب اسلامی و تشکیل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به این نهاد پیوست. با شروع جنگ تحمیلی قاسم سلیمانی چندین گردان از سپاهیان کرمان را آموزش می دهد و به جبهه های جنوب اعزام می کند و کمی بعد، خود در صدر یک گروهان به سوسنگرد اعزام می شود تا از پیشروی رژیم بعث در جبهه مالکیه جلوگیری کند. سلیمانی در ۱۳۶۰ خورشیدی با حکم محسن رضایی فرمانده وقت سپاه پاسداران، به عنوان فرمانده لشکر ۴۱ ثارالله منصوب شد. این سردار شهید در بسیاری از عملیات ها شرکت داشت. همچنین سردار سلیمانی از فرماندهان عملیات های والفجر هشت، کربلای چهار و کربلای پنج نیز بود. با پایان یافتن جنگ در ۱۳۶۷ خورشیدی، لشکر ۴۱ ثارالله به فرماندهی **سردار سلیمانی** به کرمان بازگشت و درگیر جنگ با اشرازی شد که از مرزهای شرقی کشور هدایت می شدند. **سردار سلیمانی** در بهمن ۱۳۸۹ خورشیدی از طرف آیت الله خامنه ای، فرمانده کل قوا، درجه سرلشکری (بالترین درجه نظامی در ایران) را دریافت کرد. (با الهام از نوشته های؛ درباره سردار قاسم سلیمانی، بازبینی در 8 اردیبهشت 1399،

(<https://www.irna.ir/news/83618532>)

سردار **قاسم سلیمانی** در ۱۳۷۹ خورشیدی از طرف آیت الله خامنه ای مقام معظم رهبری به فرماندهی سپاه قدس منصوب شد. بر اساس گزارش های نقل شده سپاه قدس پاسداران جهت افزایش فعالیت برون مرزی ایران شکل گرفت و سلیمانی پس از احمد وحیدی

دومین [فرمانده سپاه قدس](#) ایران شد. شهید [قاسم سلیمانی](#) نقش کلیدی در خاورمیانه به ویژه در نا آرامی‌های منطقه‌ای معروف به بیداری اسلامی (بهار عربی) ایفا کرد. شهید سلیمانی تا پیش از انتصاب به فرماندهی سپاه قدس با باندهای قاچاق مواد مخدر در مرزهای ایران و افغانستان می‌جنگید. برخی از سیاستمداران معتقدند که انتصاب [سردار سلیمانی](#) به فرماندهی سپاه قدس همزمان با قدرت گرفتن طالبان یک پیش‌آمد محض نبود، بلکه او از این رو انتخاب شد که بومی منطقه کوهستانی به نام رابر در کرمان بود و با نظام سیاسی جوامع قبیله‌ای به طور کلی و با جامعه افغانستان به ویژه آشنایی نزدیک داشت. شهید سلیمانی با تجربه‌ای که از جنگ داخلی کردستان داشت نیز گزینه مناسبی به شمار می‌رفت، چون بنا بود در افغانستان عصر طالبان که درگیر جنگ‌های داخلی بود، وارد عمل شود. گفتنی است، شهید سلیمانی در طول هشت سال جنگ تحمیلی و نیز در مبارزه با باندهای مواد مخدر در مناطق مرزی ایران و افغانستان تا پیش از انتصابش به فرماندهی سپاه قدس تجربه بی‌مانندی اندوخته بود. پس از ظهور داعش در عراق و سوریه، شهید سلیمانی به عنوان [فرمانده سپاه قدس](#) با حضور در این مناطق و سازماندهی نیروهای مردمی، به مبارزه با این گروه پرداخت. ناگفته نماند که نیروی قدس به رهبری سلیمانی نقش تأثیرگذاری در روند جنگ عراق داشته است.

[سردار سلیمانی](#) نقش پررنگی در دفاع از مردم بیگناه سوریه در مقابل گروهک تروریستی داعش داشت. او و یارانش که مدافعان حرم نام گرفتند در بیشتر عملیات‌ها حضور داشتند و از مقام حرم و مردم بیگناه سوری به دفاع همه جانبه پرداختند. به طوری که پس از وقوع یک انفجار مهیب در دمشق که به کشته و زخمی شدن چندین مقام سوری انجامید،

رسانه‌های جهان گزارش دادند که [قاسم سلیمانی](#) نیز در میان کشته‌شدگان قرار دارد و شایعه دخالت ایران در سوریه و کمک به بشار اسد برای سرکوب مخالفان قوت گرفت. چند روز پس از این ادعا [قاسم سلیمانی](#) در دیدار مسوولان نظام ایران با رهبر ایران در تهران حضور یافت.

با شکل‌گیری کامل گروهک تروریستی داعش و یورش آنها به مناطقی از عراق و سوریه در ۲۰۱۴ میلادی سبب شد تا [سردار سلیمانی](#) و یارانش برای دفاع مردم مظلوم این مناطق از جان و زندگی خود دست بکشند و روزها و سال‌ها به مبارزه با گروهک تروریستی داعش پردازند. [قاسم سلیمانی فرمانده سپاه قدس](#) ایران، عملیات دفاع از بغداد پایتخت عراق را در مقابل حملات نیروهای گروه تروریستی داعش، فرماندهی می‌کند. در این میان یک منبع عراقی مدعی شد که ژنرال سلیمانی با ۶۷ مشاور ارشد خود به عراق سفر کرد و فرماندهی عملیات‌ها را برعهده گرفت و بر استقرار نیروهای عراقی و برنامه‌ریزی برای عملیات، نظارت دارد.

محوریت ایثار و مقاومت

محبوبیت حاج قاسم در میان مردم ایران و منطقه و حتی در میان انسانهای نژاد جهان تنها یک دلیل اساسی و بنیادی دارد و در حقیقت محبوبیت فراگیر و گسترده وی معلول یک علت اصلی است وی خصوصیات و رفتارهایی داشته که آن علت اصلی و اساسی محقق شده است.

اخلاص و مقاومت دو خصیصه اصلی آن بزرگوار بوده، سردار سلیمانی، انسانی مومن، مخلص، خداگرا و از دنیا دل‌کنده بود حضور پیوسته و

مداوم او در میدان جهاد و شهادت حاکی از این است که وی از دنیا دل کنده بود و تعلقی به دنیا و آنچه در آن وجود دارد، نداشت و خود را برای حضور در محضر پروردگار از طریق شهادت هدایت کرده بود. این دو خصلت نشأت گرفته از حب الوطن در شهید بزرگوار است. یکی از جملاتی که به پیامبر اکرم (ص) تحت عنوان حدیث نسبت داده شده است، جمله‌ی «حُبِّ الوطن من الایمان» است؛ یعنی: «دوست داشتن وطن، از نشانه‌های ایمان است». این سخن در کتاب‌های حدیثی دسته اول و مورد اعتماد شیعه و اهل سنت نقل نشده است. ولی در کتاب‌هایی مانند مستدرک سفینه البحار، اعیان الشیعة (امین، 1406: 301) کشف الخفاء (عجلونی، 1408: 345) و نظیر این منابع از شیعه و اهل سنت، بدون ذکر سند نقل شده است. همچنین با جستجو در منابع غیر حدیثی اوایل قرن چهارم به بعد که در دست داشتیم، قدیمی‌ترین نقل این سخن به کتاب مرزبان نامه (مرزبان بن رستم، 1997: 178) برمی‌گردد. در بررسی این سخن مهم با دو واژه‌ی کلیدی «حُب الوطن» و «الایمان» مواجه هستیم، که هر کدام برای خویش تعریف و اصول و موازینی دارند که بر اساس آنها می‌توان گفت: کسی وطن دوست است که پایبند به این اصول و موازین باشد و شخصی دیگر چون پایبند به این اصول و موازین نبوده، حب وطن ندارد. درباره‌ی ایمان نیز اگر کسی اصول و موازین ایمان را داشته باشد، مسلمان و مؤمن است، و اگر پایبند به آنها نباشد، مسلمان و مؤمن نیست. همچنین اگر ما به هر کدام از این کلمات به‌طور جداگانه بنگریم، دارای بار معنایی مثبت و مشخص دینی هستند که یا در روایات به این معانی تصریح شده و یا مفهوم و مضمون آنها وجود دارد. لذا از این جهت نیز هیچ اشکالی ندارد. آنچه در موضوع مورد بحث اهمیت دارد، پی‌بردن به معنا و مفهوم «حب الوطن» و رابطه او با ذات و

طبیعت انسانی است، و این که آیا وطن دوستی می تواند نشانه ای از ایمان باشد یا خیر؟

1- باید به «حب وطن»، به گونه ای که گفته شد، نگرست و آن را در مسیر فطری و الهی رهنمون نمود، در این صورت است که آدمی با نگرش درست نسبت به سرزمین خویش، گامی الهی را در جهت پرورش بُعدی از انسانیت خویش برداشته است، و همه ی اصول انسانی مثل گذشت، احسان و ایثار از او بروز می کند.

2. وطن به اصطلاح عرفی و اجتماعی با نظر به آیات و روایات محبوبیت داشته و به طور طبیعی موجب تعلق خاطر آدمی بوده و محبت به وطن ممنوع قلمداد نشده است. بنابراین، «حب الوطن» یک مفهوم حقیقی است که دین اسلام آن را تأیید می کند، اما وطن پرستی، یعنی اصالت دادن به آب و خاک و ملیت و گرافه گویی برای بزرگ نمایی یک ملت چون روح خودستایی را می آفریند و مقابله با دیگر اقوام و ملتها را توجیه میکند، از نظر عقل و شرع ناپسند است و خلاف فطرت انسانی است.

سردار حاج قاسم سلیمانی همه او را فراتر از نژاد و زبان و ملیت و تابعیت، به عنوان فرشته نجات خویش تلقی کرده و حتی متقدم تر از افتخار بزرگ عرب یعنی حجت الاسلام سیدحسن نصرالله رهبر همیشه مقتدر لبنان به او متوسل و متمسک شده و او را هدیه الهی به خود می دانند، این روزها در حاشیه واقعهای می سوزد که سوزش درونی او قلب ملت ایران را آتش می زند و شاید مرور چندباره این جمله ماندگارش که گفت: ای کاش بجای پرچم من را ده بار آتش می زدند، بر شعله های این آتش درونی آنچنان بیفزاید که تمامیت وجود یک ملت را بسوزاند.

این جمله سوزناک سردار عزیزمان که محبوب دلهای وطن دوستان و استکبارستیزان است، امروز به نماد وطن دوستی، نظام خواهی، اسلام گرایی و ولایت مداری مبدل شده و انگیزه های دفاع از حق و مبارزه با باطل را در هر سنگری و در هر جغرافیایی دوچندان می کند. سرداری که نه فقط به اقتدار نظامی، که به تواضع اخلاقی، به شجاعت ایمانی، به شهادت طلبی، به ادب ولایی، به ذکاوت سیاسی، به فراجناحی بودن، به محبوبیت دلها و مورد قبول بودن همه طیف های خودی اشتهار داشته و برخلاف اراده نظام سلطه، در تمام کشورهای منطقه پایگاهی مردمی و بسیجی و بسیار بسیار فراتر از پایگاههای نظامی مرسوم امریکایی ها و صهیونیستها ایجاد کرده که با یک ندا، یک ملت را یکپارچه لبیک گوی خویش کرده و اقتدار اسلام را به نمایش می گذارد.

ایثارگر

چه ویژگی ها و خصوصیتی یک نفر را به ایثارگری تبدیل می کنند؟ آیا ایثارگر همان قهرمان است؟ طبق مطالعات اخیر جواب این سوال بسته به این است که ما چه نوع قهرمانی مدنظر داریم. طبق تحقیقات، همدلی و محبت نسبت به دیگران متغیرهای کلیدی ای هستند که به بروز رفتارهای قهرمانانه کمک می کنند. افرادی که در هنگام خطر و مشکلات با عجله به دیگران کمک می کنند، این کارها را انجام می دهند چراکه عمیقاً به امنیت و سلامتی دیگران اهمیت می دهند. افرادی که درگیر اعمال قهرمانانه می شوند نگران و مراقب دیگران هستند و می توانند حس کنند که آن ها در شرایط دشوار چه حسی دارند. طبق گفته ی محققین این زمینه، قهرمانان 2 ویژگی مهم دارند که آن ها را از غیر قهرمانان جدا می سازد. آن ها با ارزش هایشان زندگی می کنند و حاضرند برای محافظت از آن

ارزش‌ها ریسک‌های شخصی بکنند. این ارزش‌ها و باورهایشان است که به آن‌ها قدرت ریسک می‌دهد. استقامت و پایداری یکی دیگر از ویژگی‌های مشترک میان قهرمانان است. سردار سلیمانی یک قهرمان بود. حفاظت از وطن در مقابل داعش و پایبندی به ارزش‌های اسلام از خصائص بارز ایشان بود. جمله ای که در مورد یکی از خصائص قهرمان بارها شنیده ایم: "قهرمان کسی نیست که به مردان خود دستور بدهد که به جنگ بروند. قهرمان یکی از مردانی است که به جنگ می‌روند." اینها ویژگی‌های یک قهرمان هستند؛ کسی که به عمل بیشتر از حرف معتقد است. (با الهام از نوشته‌های؛ ویژگی‌های یک قهرمان ، بازیابی در 3 اردیبهشت 1399، <https://khaandaniha.ir/news>)

حاج قاسم سلیمانی با پیروزی انقلاب اسلامی وارد سپاه شد و با هوش و ذکاوت بی‌نظیر خودش، مدارج ترقی و پیشرفت را یکی پس از دیگری طی کرد. دامنه تاثیرگذاری او منحصر به روستا و شهر و کشور نبود بلکه جهانی بود.

"شهادت" قوه محرکه مبارزات شیعه در طول تاریخ بوده است. از همان سال ۶۱ هجری که حضرت حسین بن علی (ع) و یارانش، در صحرای کربلا به شهادت رسیدند تا همین امروز، تاریخ شیعه فرهنگ «شهادت» را به عنوان نماد و سمبلی اثرگذار حفظ کرده است.

در سحرگاه روز جمعه ۱۳ دی ماه ۱۳۹۸ خبر شهادت فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی حاج قاسم سلیمانی و ابومهدی المهندس معاون حشدالشعبی عراق و همراهانشان در رسانه‌های جهان منتشر شد. در همان ساعات اولیه پنتاگون و دولت امریکا طی یک بیانیه

رسماً مسئولیت این ترور را بر عهده گرفت. ترور سردار شهید قاسم سلیمانی که در یک عملیات نظامی توسط پهپادهای امریکایی صورت گرفت به مثابه یک جنگ نظامی در رسانه‌های جهان تلقی شد.

شهید سلیمانی نفر اول محور مقاومت در منطقه بود به طوری که در تمام این سال‌ها نقش بسزایی در خنثی شدن نقشه‌های امریکا در غرب آسیا داشت. به علاوه زوال داعش و پایان کار تروریست‌های تکفیری یکی دیگر از نتایج اقدامات سردار سلیمانی در سالیان متمادی بود. تشکیل، تثبیت و تقویت گروه‌های مقاومت و همچنین اقدامات اثربخش در خصوص مقاومت فلسطین بخش دیگری از خدمات وی بود. علاوه بر این در فضای داخلی شخصیت سردار سلیمانی ظرفیت‌های اجتماعی و فرهنگی عظیمی را فعال کرده که در این راستا به یک قهرمان تاریخی و ملی تبدیل شده بود. از این‌رو؛ اقدام جنگی امریکا در شهادت حاج قاسم سلیمانی موجی از نفرت در مردم ایران به وجود آورد و مراسم تشییع پیکر او بزرگترین مراسم تشییع پس از ارتحال امام خمینی در ایران بود. به اذعان کارشناسان امور سیاسی، هرچند شهادت فرمانده نیروی قدس سپاه ابعاد فرامنطقه‌ای و جهانی دارد، اما آثار سیاسی نظامی آن همچنان در فضای بین‌الملل اثرگذار خواهد بود. یکی از نتایج شهادت سردار سلیمانی و ابومهدی المهندس اتحاد و پیوند بیش از پیش دو ملت عراق و ایران بود. به طوری که پایگاه «المسلة» عراق نوشت: «تدابیر شیطانی ترامپ برای تفرقه‌افکنی میان ملت‌های ایران و عراق به پیوند تاریخی آن‌ها منجر شد». از دیگر موارد این نتایج، بازیابی وحدت ملی مردم ایران بود به طوری که برگزاری مراسمات بزرگداشت شهدای مقاومت در شهرهای مختلف و همچنین تشییع پیکر آن‌ها در اهواز، مشهد، تهران، قم و کرمان و همه نشان تجلیل از شخصیت سردار سلیمانی و ابراز نفرت از

امریکا داشت. علاوه بر این موارد، بعد از شهادت حاج قاسم و یارانش، لزوم اخراج نظامیان امریکایی از منطقه غرب آسیا بیش از پیش مطرح شد. در همین راستا مجلس عراق به اتفاق آراء رأی بر خروج نظامیان خارجی از عراق داد. همچنین مجلس شورای اسلامی در طرحی سه فوریتی تمام نیروهای امریکایی و شرکت‌های وابسته به آن‌ها را تروریستی قلمداد کرد.

از سوی دیگر وجهه تروریسم امریکایی در سراسر جهان نمایان‌تر شد. در همین رابطه نوام چامسکی منتقد سیاست خارجی آمریکا و نقش نظامی واشنگتن در خارج از مرزهای آن کشور گفت: «ترور سلیمانی دست‌کم یک تروریسم بین‌المللی است». در مقابل، پاسخ موشکی ایران به این اقدام آمریکا با هدف قرار دادن پایگاه امریکایی عین‌الاسد در عراق، ضربه‌پذیر کردن ایالات متحده را آشکار کرد و ابهت پوشالی نظام امریکایی را در هم شکست. در این میان نقش استراتژیک سردار سپهبد قاسم سلیمانی به عنوان سرباز بین‌الملل انقلاب اسلامی قابل انکار نیست. ایشان با رسالت سنگین و دشواری که در این مورد به عهده داشت، با کمال خلوص و تمام قوت، با ایثار و مقاومت، توانست بزرگترین چالش قرن بیست و یکم را به زبانه‌دان تاریخ بیندازد. داعش معلول چندین سال تلاش هژمونیک گرایان نا متوازن سازان قدرت در روابط ملل بود که با تدبیر عقلانی و استراتژیهای استراتژیک سردار سپهبد، در کمتر از مهلت مقرر، توازن از بین رفته دوباره برگردد. اقدام تروریستی آمریکا و شهادت سردار دلها نقطه عطفی در تاریخ خاورمیانه به حساب می‌آید. حاج قاسم برای منطقه یک قهرمان ملی و برای جهان اسلام یک اسطوره تاریخی به شمار میرود.

این موارد تنها بخش مجملی از آثار داخلی و خارجی شهادت سردار سلیمانی بود که در کوتاه مدت و بلندمدت فضای داخلی و خارجی را تحت تأثیر قرار خواهد داد و بی شک آثار و نتایج آن در آینده بیش از پیش خواهد بود.

هرچند بنا به اعتقادات اسلامی خون شهید اثرگذاری خود را در عالم ظاهر و باطن خواهد داشت، اما این شهادت‌های چهارگانه در تاریخ انقلاب اسلامی فصل جدیدی در تحولات سیاسی اجتماعی نظام جمهوری اسلامی گشود که هر کدام از آن‌ها در نوع خود منجر به بلوغ و بالندگی بیش از پیش جامعه شد. و رهبر انقلاب چه زیبا بیان نمودند: سال‌ها مجاهدت مخلصانه و شجاعانه در میدان‌های مبارزه با شیاطین و اشرار عالم و سال‌ها آرزوی شهادت در راه خدا، سرانجام سلیمانی عزیز را به این مقام والا رسانید و خون پاک او به دست شقی‌ترین آحاد بشر بر زمین ریخت. این شهادت بزرگ را به پیشگاه حضرت بقیةالله ارواحناه فداه و به روح مطهر خود او تبریک و به ملت ایران تسلیت عرض می‌کنم. او نمونه برجسته‌ای از تربیت‌شدگان اسلام و مکتب امام خمینی بود، او همه عمر خود را به جهاد در راه خدا گذرانید. شهادت پاداش تلاش بی‌وقفه او در همه این سالیان بود، با رفتن او به حول و قوه الهی کار او و راه او متوقف و بسته نخواهد شد، ولی انتقام سختی در انتظار جنایتکارانی است که دست پلید خود را به خون او و دیگر شهدای حادثه دیشب آلودند. شهید سلیمانی چهره بین‌المللی مقاومت است و همه دلبستگان مقاومت خونخواه اویند. همه دوستان و نیز همه دشمنان بدانند، خط جهاد مقاومت با انگیزه مضاعف ادامه خواهد یافت و پیروزی قطعی در انتظار مجاهدان این راه مبارک است، فقدان سردار فداکار و عزیز ما تلخ است ولی ادامه مبارزه و دست یافتن به پیروزی نهایی کام

قاتلان و جنایتکاران را تلخ‌تر خواهد کرد. (با الهام از نوشته‌های؛ درباره سردار قاسم سلیمانی، بازبینی در 3 اردیبهشت 1399، —
(<https://www.irna.ir/news/83618532>)

نتیجه گیری

امروزه یکی از نمادهای بارز دین اسلام و جوامع اسلامی فرهنگ پایداری و مقاومت است گاه در طول تاریخ مسلمانان بر اساس آن در جبهه مقابل باطل همواره به پیروزی‌هایی دست یافته اند بپسندید فرهنگ مقاومت در میان جوامع اسلامی با تاثیر پذیری از آموزه‌های قرآن کریم و توصیه های آن به ایثار و مقاومت و پایداری شکل گرفته است. سردار سلیمانی نمونه بارز و مصداق عینی یک میهن دوستی بود که بخاطر کشور و دفاع از سرزمین و مردمش از هیچ عملی دریغ نمی ورزید حتی گذشتن از جان خویش. تجلی عشق به وطن در وجود سردار سلیمانی را برای تلاش وی در آبادانی کشور، دفاع از مرزهای کشور در مقابل دشمن، و تلاش در حفظ استقلال و امنیت سرزمین میتوان دید. شهادت هنر مردان خداست. مردی از مردان سرزمین مقدس جمهوری اسلامی به لقاءالله پیوست و از میان ما جدا شد که سال ها از وی درس جهاد و عزت و شکوه ایرانی را آموختیم و اینک غرق در خون، دست بریده و از تن جدا شده جان بر کف بر روی زمین مقدس به گونه آرمیده است که احساسات همه را خروشان نموده است تا انتقام سخت و کوبنده ای از عوامل این مرگ ناگهانی بگیرند.

تعارض منافع:

«طبق اعلام نویسنده، هیچ گونه تعارض منافی وجود ندارد».

Settle with the kings

A window to self-sacrifice and resistance

With the focus on Sardar Shahid Ghasem Soleimani

Abstract

Today, one of the prominent symbols of Islam and Islamic societies is the culture of stability and resistance. Sometimes, throughout history, Muslims have always achieved victories on the opposite side of falsehood. Undoubtedly, the culture of resistance among Islamic societies has been formed by being influenced by the teachings of the Holy Quran and its recommendations for self-sacrifice, resistance and stability. Haj Qassem Soleimani, a brave Iranian man, who had chosen to guard the sacred soil of this homeland outside this border and environment. Patriotism is rippling through Sardar Qassem Soleimani, a man who was a clear example of freedom and courage. Martyrdom is undoubtedly the only thing that could be a reward for the tireless and tireless efforts of this

high-ranking martyr. The present study is a look at self-sacrifice and resistance in the high-ranking personality of Martyr Soleimani.

Keywords: Resistance Literature, Sustainability, Martyr, Sacrifice, Hero, Sardar Ghasem Soleiman.

منابع

- اوون، ویلفرد، (1375)، آلبوم خیس، ترجمه رشید کرباسی، تهران، انتشارات نارنج.
- امین، سید محسن، (1406 ق)، أعيان الشيعة، بيروت، دار التعارف للمطبوعات.
- عجلونی، اسماعیل بن محمد، (1408)، كشف الخفاء، بيروت، دار الكتب العلمية، چاپ سوم.
- صالحی، سیدعلی، (1377)، فرستادگان روشنایی، تهران، انتشارات رسالت.
- مرزبان بن رستم (1997م)، مرزبان نامه، تعریب: عرب شاه، شهاب الدین أحمد بن محمد، بیروت، مؤسسة الإیتشارات العربی، چاپ اول.
- حجازی، بهجت السادات، رحیمی، فائزه (1390)، وطن دوستی در سروده-های اخوان ثالث و ایلیا ابوماضی، نشریه ادبیات تطبیقی کرمان، دوره 3 ش 5
- رستمی، فرشته (1393) جلوههای ادبیات پایداری در سرودهای فرخی یزدی، نشریه ادبیات پایداری، دانشگله شهید باهنر کرمان، دوره 6 ش 10، ص 254-270

- سلیمی، علی، صالحی، پیمان (1390)، «بررسی بازتاب عشق به وطن در شعر بهار و ابراهیم طوقان»، (نشریه مطالعات ادبیات تطبیقی) دوره 4، شماره 15.
- مجله نامه جامع (1391)، (نگرشی بر ادبیات پایداری، فروردین ماه، شماره 3
- مدرسی، فاطمه، خجسته مقال، زهرا (1393)، «جلوه‌های مقاومت و پایداری در اشعار طاهره صفارزاده». (نشریه ادبیات پایداری)، دانشگاه شهید باهنر کرمان. ش 9، ص 363-3.

وب سایت‌هایی که از آنها الهام گرفته شد:

<http://www.shabestan.ir/detail/News/880061>

<https://khaandaniha.ir/news>

<https://www.irna.ir/news/83618532>